

135/2 N 403

საქსელსი გაზეთი

სუკრათეზირანი დამატება

გაზეთის № 203.

შაბათი, 9 იანვარი 1911 წ.

დამატების № 35

მკაფიის ტაძრის კანკალი.

ფერილი გულის სწორისა.

ელეგია

შუქი მთვარისა მღუმარ სოფელს ეფინებოდა,
და მე—ლტოლვილი—მწარე ცრემლით ვიმღუღრებოდი;
შორს ქვეყანაში გულის სატრფო მეგულებოდა,
და იმ ქვეყნისკენ მარტოდ-მარტოდ ვეშურებოდი.

მივედი, ვნახე მის გარშემო მთა-ღმერთი სღუმდნენ,
შავად მოსჩანდა ნაღვლიანი მათი კედლები,
მდინარის ზვირთნი იღუმალის ოხვრითა სწუხდნენ,
მღუმარედ იღგნენ ხენი, ვითა მკვდართა ძეგლები.

სღუმდა ქალაქი—სიყვარულის ძველი ნანგრევი—
და ჩემი სახე ფილაქანზე შავდა თრთოდა;
ცრემლი მდიოდა, დაობლებულს,—ნაღველ ნარევი
და გზას ვკოცნიდი, სადაც სატრფო ოდესმე რბოდა.

„რა უყავ სატრფო!“ მღუმარ ქალაქს ვეკითხებოდი.
„რა უყავ სატრფო?!—მისი ყრუ ხმა მეკითხებოდა...
მე, კვლავ ობოლი, მწარე ცრემლით ვიმღუღრებოდი
და მთვარის შუქი კვლავ ქვეყანას ეფინებოდა...“

ი. მჭედლიშვილი.

სამუღბლოს!

როს მომესმის შენი კვნესა,
მკერდს მიდაგავს ცეცხლის ალი,
და, ვით შტოსა გაძარცულსა,
მძლავრად მარხვეს ქარიშხალი!
სად გამტყორცნის მე არ ვიცი
ბედკრულს მისი ტლანქი ძალი,
ვაჰ! რა მწარე არის ჩემთვის
ეს ცხოვრების ქარიშხალი!

მოცნების ზღვა როს ბობოქრობს,
გვირგვინს გიწნავს ღღერაჰქნარის,
ზურმუხტ მკერდზე გექარგება,
სხივ-ნათელი ვარსკვლავ-მთვარის!
მაგრამ ღელვა ზღვის ყურღება,
ბნელში ჰქრება ნათლის თვალი,
და შენც ჩემებრ გსუსხავს, გარხვეს,
ულმობელი ქარიშხალი!

ა. სვანელი.

ჭირს გაუძელ...

სხივი ცის თაღს აგვირისტებს,
სიო ყვავილს ჰკოცნის ცქვიტად,
ნამი სოსან იის ფურცელს
აჰკუნწვლია მარგალიტად.

**

ტყე შრიალებს, ველი ფშინავს,
ნაკადული მორცხობს, ჰკრთება,
ჭირს გაუძელ, ჩემო ტურფავ,
შენთვის მალე გათენდება

კიკნა—ფშაველი.

ცელათ მდინარე

ცელქო მდინარე, მახსოვს,—ხშირად შენს ნაპირებზე,
დაღონებული, სევდიანი მიმოვდიოდი,
შენს ტალღათ ბუტბუტს და იღუმალ ღელვას გულისას,
ჩემს ღრმა წუხილსაც ვჯერებდი, შემოგჩიოდი.
ან კი რა მექნა... კირთა ჩემთა თანაგრძობელი
ვერსადა ვბოვე: ზეცა ცრუა, ყრუა სოფელი...
დავგმე, დავსწყევლე, შევაჩვენე ქვეყნის წეს-რიგი,
ქვეყნის წეს-რიგი... აი, რისთვის მღვენის ღღეს იგი!
მეს აქეთია შენ მოგმართე, ლალო მდინარე,
რომ ცრემლი ჩემი შევუერთო გიჟმა ტალღებსა...
ვდგევარ მარტოკა და ყურს ვუვდებ შენს ბუტბუტ-ღუღუნს,
ვით მშობლის ოხვრას, მწუხარების ფიქრში წამღებსა.
ნურც შენ გამწირავ, შენ გეთაყვანე,
მომეც მშვიდობის გრილი სავანე...
და, როდესაც კი მივატოვო მე ეს ქვეყანა,
ტალღათა რხევით მივალობე მწუხრის ეამს ნანა.

ბილილა.

მომღერალი

(მიშა ქველიძეს)

ნაღვლიანი, სევდიანი,
გულ-აქოსკვნიტ როცა ვმღერი,
სულ სხვა მკლავს და სხვა მაწუხებს;
თვალწინ მიდგას მშვენიერი,
ერთხელ ტურფა, დიდებული,
წარბ-წამწამებ ჩაქარგული,

ჩვენი მომღერალი მახვილ ნანობაშვილი (დ' არიალი)

თვით კერპების სიამაყე,
 დღეს კი—ელფერ დაკარგული...
 სიმღერაში ზოგჯერ ვგვევარ
 ქარიშხლიან ელვა-ქუხილს,
 მასში ვხედავ მშვენიერის
 გულის კვნესას, გულის წუხილს.
 რისთვის მინდა მე სიმღერა,
 ცილამ გრძნობით ჩანაბერი,
 თუ ყველა არ მივახვედრე,
 ვინცა მყავდა მშვენიერი...
 არც გამოვლევ სიმღერაში
 გრძნობა-ნალეს სიმწერასა,
 ამითი ზოგს სიტკბოს ვასმევ
 და ზოგთ კიდევ ძიმწარესა.
 სიკადილამდე ეს სიტყვები
 გულზე უნდა დავიწერო:
 მაინც ისევ ღამაში ხარ
 ჩემთვის, ჩემო მშვენიერო.
 პოეტთ სიტყვას, მკვეთრს, გრძნობიერს,
 რო გავიგებ, ცაში ვფრინავ,
 და მათ ნათქვამს მშვენიერზე
 მე სიმღერით ხალხში ვფინავ.
 ეს ბუნების წყალობაა,
 სიმღერას ვინ ამიკრძალავს?
 ფუ, იმ ვაჟკაცს მშვენიერის
 ოხვრა-კვნესას ვინცა ჰმალავს!..
 და მხოლოდ ის, ჩუმ ოცნებით,
 მის ბედ-იღბალს ეძებს ცაში,
 მშვენიერს კი აქა ჰხედავს,
 გამომწყვდეულს გალიაში.

შ. მღვიმელი.

* *
 უკვდავებისა შარბათს ვსვამდი, ტკბილად ვმღეროდი,
 ცას, მარმარილოდ გადაშლილსა, შორს გავცქეროდი,
 ჩემსკენ ლაპლაპით ზღვის ტალღები მოისწრაფოდნენ
 და შეთანხმებულ ქავლთა რხევით ჰაერს ამკობდნენ!..

ამ დროს შენ მოხველ, გველის ენაც თან მოიტანე
 და ბალი ჩემი, უცხოდ შლილი, ქვეშ მოიტანე;
 წამართვი დიდნი საუნჯენი, დიდის გულისა,
 დამიხშე რწმენა, სიყვარული-სიყვარულისა!..

ათასის წლობით ნაშენები ფიქრნი, სწრაფვანი,
 გარდმონაცემი ოხვრით, კვნესით წრფელნი ზრახვანი,—
 შენ ნიავს მიეც, აღნაგისა დამაქცევარსა,
 და აწ გაძრცვნილი შევცქერ ჩემთ შვილთ და ჩემს სახლ-
 კარსა!..

მაგრამ ნუ ჰფიქრობ, ჩემო უღვთოდ დამაგმობელო,
 შეუბრალებო, ჯანჯვის, ვის, კვნესის მშობელო,—
 რომ სამუდამოდ გადვიწყვიტე ხსნისა იმედი
 და დასაკლავად შენს წინაშე დაეხარე ქედი!..

ვსდუმვარ, დუმილში ბრძოლის ცეცხლი უფრო ღვივდება...
 მჯერა, ოდესმე ჩემი ზეცაც გამობრწყინდება!..
 მაშინ ელვის ფრთით მოვალ შენთან, გულს დაგესობი
 და კვლავცა ჩემივ გვირგვინითა შევიმოსები.

ბ. ახოსპირელი.

მ ე ნ ე რ ე

(კიდევ ო. ლ—ას)

1

თოვლის ფიფქი მოღუშული, ყინვის ნაკვთზე შეკუმშული,
 ვით პეპელა ფრთებ-დახშული, თავს გვევლება, თრთის, ბარ-
 ბაცებს,

მზის სხივთაგან მოქსოვილი, საოცნებო ტბის ყვავილი
 ახალ ჰანგად აღქურვილი ტუჩს გადნება, სურნელს გტაცებს.

ეგ გულ-მკერდი ბამბის-ქულა,
 მგოსნის კოცნით ჩათუთქულა.

2

იყავ ჩუმი, არა-რა სთქვა, ვით გულ-ცივი საფლავის ქვა...
 ეგ უსიტყვო ბგერა, სუნთქვა მხოლოდ ჩემს სულს ასხივოს-
 ნებს,—

ვერ გაიგებ,—ჩემს გულს რა სწადს, ვერ გაიგებ ჩემს ცრემლთ-
 ნაკადს,

გთხოვ, შენ ლოცვას, შენს ხვაშიადს ნუ გაუხებელ ჩე-
 მებრ მგოსნებს.

ვენერა ხარ ცვალებადი,
 ზღვის ქაფისგან დანაბადი.

3

როცა სიო შენს კულულებს, ჩემს სიმღერას წასჩურჩულებს,
 როცა სხივთა თაიგულებს მოვკრეფ ცაზე, წარვტაცებ ღმერთს,
 მაშინ ზღვის მკერდს სარკედ-ქცეულს, სევდის ყვავილს ფერ-
 მილეულს,

კოცნას—ღამის ნისლში ხვეულს—შენ მოგიძღვნი, მხოლოდ
 შენ ერთს.

თვით შენშია ჩამარხული
 სიცოცხლისა გაზაფხული.

ი. გრიშაშვილი.

ქველი და ახალი...

საგონებელი ნიმუში

ქველია...

ქველი წელიწადია...

ქველი წელია, ვით საუკუნე, დროთა ეამისგან დახვე-
ბული...

იგი, იგია ყველგან დევნილი, თვით ბუნებისგან: წყეუ-
ლი, შეჩვენებული...

მან მშობელ მიწას, ვით უღმობელმა, თეთრი ზეწარი
გადააფარა; ამით ნაყოფი—ცხოველთა საზრდო—მას მოაყო-
ლა, ვითა ბატონმა მშრომლისგან ღალა—ნაკირნახულე—მძი-
შე სარქველსა ამოაფარა...

მან, ვითა მშურმა, მალლა ზენასა წარსტაცა მზეი,—
ვით შიშველს ცეცხლი დამათობელი, ჩაუფარებია უფსკრუ-
ლისაკენ—არე მარისა მაცხოვრებელი...

მან, ვით ბოროტმა, ყოველ ცხოველის სული შეჭუ-
თა... და გულცივობით თვით ჰაერიც-კი, შეჭკრა, შეჭყინა...

აბა, შეჭხედეთ ჩემს სამშობლოს, ნასამოთხარსა... და
დღეს-კი მისგან გავერნებულსა...

ცამდის აბჯენილი მთის წვეროები—სადაცა ჰფრენდნენ,
ვითა დარაჯნი, ამაყ მზის მკვერეტნი ორბნი არწიენი; დღეს-
კი ბუდეში სხედან მძინარნი—მთლათ დათოვლილან, დაზ-
ნეჭილან, რა მზისა სხივნი მიჰფარებია...

იქ მთისა გული უტეხის ტყითა, ყოველთვის შემკულ
მწვანის ფოთლითა—სადაცა რბოდნენ მშველნი, ირემნი,
მკვირცხლნი და მკქვიტნი, თავისუფლათა—დღეს დატვირ-
თულან, ვით მონა მძიმეს ტვირთითა; ნაზი ტოტები ჩამოს-
ტეხიან, თვით მოღუნულან, წელში მოხრილან... ხოლო
ცხოველნი აღარა სჩანან, ტყისა ჩივილსა, ხეთა კენესასა,
განშორებია...

შეჭხედ ფერდობსა, მთისა კალთასა, ნაზ ყვაილები
ბუდესა ველსა—სადაც ჰყვავოდნენ: ია, ზამბახი სურნელო-
ვანი; მისხედ დაჰფრენდნენ, თავს ევლებოდნენ პეპელები,

ვითა სატრფონი, ნაზნი კეკლუცნი—დღეს კი თოვლითა მთლად
მოფენილა და მეღია-ტურის საკუნტრუმოდ გარდაქცეულა...
თვით ნაკადული—ცრემლი მთისა, ვით შობილისთვის
ძუძუ მშობლისა, მომდინარე ველ-მინდორზედა—დღეს მო-
ყანულა, ვით სნეულთ მაჯა გაყურებულა...

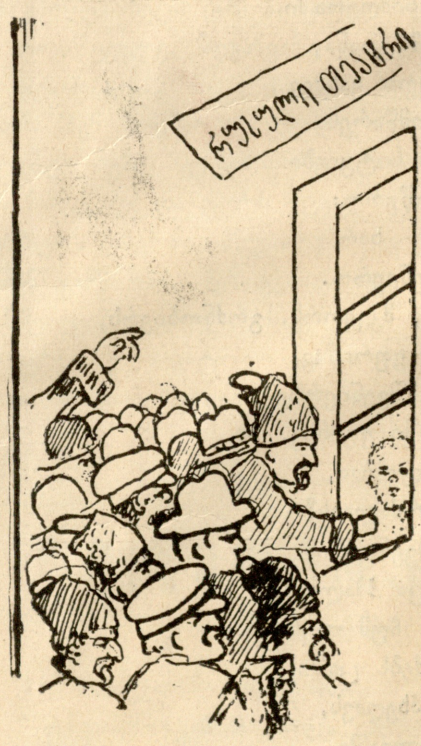
ქველია...
ქველი წელიწადია...
იგი წავიდეს, აღარ მოვიდეს, დამიწყველია...
აგერა, ზღვასთან ჩემსა ბაღარსა, სამოთხის მგზავსა, სა-
დაც ჰყვავოდა ბუჩქისა ვარდი; მახედ დასტრფოდა, ვითა
კეკლუცი თავის სატრფოსა, ბულბული ნაზი... მეც მით ვხა-
რობდი, მით ვსულდგმულობდი; სიხარულისა ცრემლებსა
ვღვრიდი და ნაკადულად, მის ფეხვთ საპკურად, ალერსის
ნიშნად, მას ვუგზავნიდი... დღეს-კი რას ვხედავ: ჩემს ტურ-
ფა ბუჩქსა, მთლათ გათოშილსა; ხოლო ნაზს ვარდსა, ჩემს
ნაინატრსა, ყინვით დაფურცვლილს და თოშა თოვლით ძირს
წამარხულსა...

დავსტირი, ვგოდებ, ვითა დიაცი... მსურს ჩემის ცრემ-
ლით, ჩემს ვარდის ბუჩქსა ძირი მოუთბო... მაგრამ, ვაგ-
ლახ მე, მკაცრ სიცივისგან ცხარე ცრემლები მეყინებია...
განვლო ქველ წელმა?!...
დადგა ახალი?!...
არა, მან ხოლო რიცხვი იცვალა...
რაც ქველი იყო იგივეა განახლებული...
მე მომილოცეთ, ოდეს ვიხილო, აქ გაზაფხული, ჩემს
ნაბაღარზე მაცხოვარი მზე...
მე ვერ ვეღირო?!...
მაშინ რაღას ვაქნევ ჩემს სიცოცხლეს... დაე, მეც
მათთან... ბუჩქის ძირთან ამოვეფარო და მივიმარხო, ვით
წვილი მშობელ ვარდის ფურცლებთან...
ქველი...
ახალი წელიწადია...
ეს—ჩემის ქვეყნის მკაცრი მტერია...

ს. გლახაშვილი.

ქართულ თევზების კასა.

რუსული თევზების კასა.